

Ткачук Г. В., д-р пед. наук, професор
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Соціально-економічні та соціокультурні напрями розвитку суспільства вказують на потребу перегляду пріоритетів в системі вищої педагогічної освіти в Україні та оновлення педагогічної теорії і практики здійснення освітнього процесу [3]. В Указі Президента «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [2] серед стратегічних напрямів розвитку освіти зазначено необхідність інформатизації освіти та вдосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки, а серед основних завдань – забезпечення створення умов для розвитку сучасних засобів навчання (навчально-методичних, електронних, технічних, інформаційно-комунікаційних тощо); підвищення ефективності навчально-виховного процесу на основі впровадження досягнень інформаційно-комунікаційних технологій. В Законі України про вищу освіту [1], зокрема в розділі про забезпечення якості вищої освіти, також вказується необхідність створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.

Більшість з дослідників та педагогічних працівників цілком обґрунтовано вказують на необхідність розвитку інформаційно-освітнього середовища, що забезпечує якість підготовки фахівців та є необхідною умовою інформатизації суспільства загалом.

Разом з тим в учасників освітнього процесу повинні бути сформовані відповідні компетентності, які забезпечать успішне використання всіх елементів інформаційно-освітнього середовища (ІОС). Такі компетентності повинні забезпечити розвиток та формування комунікативних умінь майбутнього фахівця в умовах використання сучасних засобів інформаційних технологій. Нині ефективність професійної підготовки учителя повинна визначатись умінням майбутнього учителя реалізувати свої комунікативні навички не тільки при контактному, але й при дистанційному спілкуванні, опосередкованому засобами обчислювальної техніки.

Аналіз наукових праць щодо впровадження сучасних ІКТ, мережевих сервісів, систем та ресурсів забезпечення ІОС, власний педагогічний досвід роботи в педагогічному університеті, вивчення проблеми формування комунікативних умінь майбутніх учителів інформатики вказують на те, що існує протиріччя між значним дидактичним потенціалом існуючих засобів забезпечення ІОС щодо формування комунікативних умінь майбутніх фахівців та відсутністю ефективної методики використання цих засобів в умовах організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Нами розроблено модель методики формування комунікативних умінь майбутніх учителів інформатики в умовах розвитку ІОС, в основі якої лежить педагогічна комунікація учасників освітнього процесу засобами реалізації ІОС. Модель має відповідні компоненти: *цільовий* (мета – формування комунікативних умінь в умовах розвитку ІОС); *змістовий* (оновлення змісту інформатичних дисциплін, розробка ситуативних задач на формування комунікативних умінь, розробка методичних рекомендацій щодо комунікативної діяльності в ІОС), *діяльнісний* (організація педагогічної комунікації засобами ІОС) та *результативний* (сформований відповідний рівень комунікативних умінь майбутніх фахівців).

Розроблена модель в повній мірі відображає специфіку викладання інформатичних дисциплін в закладі вищої освіти та впливає на формування комунікативних умінь майбутніх учителів інформатики в їх професійній діяльності. Основний зміст моделі знаходить своє відображення в комплексі ситуативних задач, в яких ІКТ та ІОС виступають як засіб формування комунікативних умінь майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII [Редакція від 18.03.2020]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 21.03.2020).
2. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 № 344/2013 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 21.03.2020).
3. Ткачук Г.В. Теоретичні та методичні засади практично-технічної підготовки майбутніх учителів інформатики в умовах змішаного навчання: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2019. 42 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/25570>